

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 17.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 16 November 1908.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petitråd.

28 Årg.

Teresa Carreno.

Efter att under förra säsongen i Amerika ha skördat en rikedom af guld och lagrar, har »pianots drottning», m:me Teresa Carreno under denna valt Europa till fältet för sitt segertåg och nu, efter fem års frånvaro äfven lyckliggjort oss med ett konsertbesök. Första gången detta skedde var 1891, då konstnärinnan lät höra sig tre gånger på Kgl. Operan, samtidigt med att en ansedd tysk pianist fru Margareta Stern då gästade densamma. Fru Carreno skördade emellertid lejonparten af triumferna. På operakonserten introducerade hon sig med Griegs pianokonsert. Obekant som hon då var för vår publik, blef hon ej en gång vid sitt framträdande helsad med någon applåd. Också gjorde hon ej någon affär af publiken utan gick helt lugn och satte sig ned vid pianot. Efter sista numrets Weber-Liszt's Polacca brillante, hade hon eröfrat sitt auditorium. Efter denna följde ytterligare 2 konserter och d. 31 mars fick man höra henne på en operans konsertmatiné, spelande Saint-Saëns' C moll-konsert och en Liszt-Rhapsodi med orkester. För öfriga hennes nummer skulle vara för vidlyftigt att här redogöra. Det må endast nämnas att hon äfven framträdde som tonsättarinna, ehuru i mera anspråkslös stil, med en »Berceuse», »Tarantella» och den hennes dotter tillegnade »Mi Teresita Valse». Nästa gång fru Carreno besökte oss var 1893, då hon i d. 7—12 nov. gaf tre konserter i Mu-

Teresa Carreno.

Aino Ackté.

sikaliska akademien. Nyss förut hade den berömda sångerskan Marcella Sembrich konserterat der och i början af november gästade divan Nellie Melba för fullt hus på operan, icke dess mindre kunde fru Carreno fånga sig åt detsamma på sina konserter, som inbringade henne den rikaste hyllning. Det dröjde sedan tre år innan hon åter visade sig här, det var år 1896, då hon med samma framgång gaf konserter d. 13 och 16 febr. i samma lokal.

Nästa gång fru Carreno gästade oss var 1900. Sedan lät hon, liksom allra första gången, höra sig å operan, å årets första symfonikonsert, d. 13 okt. 1903. Af större saker spelade hon då Tschairowskys B moll-konsert, Webers »Konzertstück» samt Schubert-Liszt's »Erlkönig»-transkription. Hon gaf sedan den 15 och 19 konserter i Musikaliska akademien under konkurrens med operan, som då tog publiken i anspråk med fru Ackté's gästspel.

Några biografiska noter om konstnärinnan, för dem som icke förut fått del af sådana, låta vi här åtfölja hennes porträtt.

Teresa Carreno är född d. 22 dec. 1853 i Caracas (Venezuela), der hennes fader var finansminister. Den berömda Simon Bolivar, Syd-Amerikas befriare, var hennes mors onkel. Redan vid 8 års ålder var hon för sitt pianospel beundrad både i Syd- och Nordamerikas större städer och fick sedan sin musikaliska utbildning i New-York, der Moritz Gottschalk var hennes lärare. Hon studerade derefter för den franske pianisten Georges Mathias, elev af Chopin. Hon kom sedan tidigt till Europa och uppträdde der under vintern

1865—1866 på konserter, väckande uppseende för sin talang. År 1874 gifte sig miss Carreno med den franske violinvirtuosen Emile Sauret, som då uppehöll sig i Venezuela. Der- efter hörde man ej af henne på flera år, oaktadt hon tidigt väckt sensation som pianist både i England och Frankrike, till dess hon åter 1889, då länge sedan skild från Sauret, firade stora triumfer på ömse sidor om Atlanten, ej minst i Tyskland, der hon icke förut konserterat. Berlin, Leipzig, Dresden, Wien och en mängd andra stora städer eröfrade hon då med sin eminenta tekniska konst och sitt fängslande temperament. I Köpenhamn spelade hon i april 1890 på en filharmonisk konsert och gaf derpå en egen sådan; likaså 1891 sedan hon detta år första gången, som vi sett, konserterat i Stockholm.

Vid sitt konserterande här 1893 uppträdde hon med namnet Carreno d' Albert. Hon ingick nämligen i nytt äktenskap med den berömda pianisten Eug. n d' Albert 1892, men detta äktenskap upplöstes redan 1895.

Vi hafva förut nämnt att fru Carreno äfven gjort sig känd som tonsättarinna, och till hennes ofvan nämnda kompositioner kan tilläggas att hon skrivit Venezuelas nationalhymn. En tid föreståndarinna för en italiensk operatrupp har hon till och med fört dirigentstafven och besitter äfven talang som sångerska.

Fru Carrenos dotter Teresita har också visat betydande talang som pianist och uppträdde här som helt ung med en konsert i Musikaliska akademien i febr. 1901. Det sägs att hennes mor velat att hon här skulle debutera såsom sådan.

Fru Carreno är bosatt i Berlin, men vistas mest utom den tyska hufvudstaden på konsertresor.

Aino Ackté.

Fru Aino Ackté, som efter sin konsert här d. 8 sisl. oktober gifvit konserter i Köpenhamn och Kristiania, äfven där åtföljd af frk. Märtha Ohlson som ackompanjatriss, kommer under ett kortare uppehåll härstädes att gästa på k. teatern såsom Salome och Tosca. Det är nu fem år sedan, från 16 till 29 okt. 1903, hon uppträdde som gäst å vår operascen, först såsom Margareta i »Faust», därefter som Elisabeth i »Tannhäuser», Julia i »Romeo och Julia» och Elsa i »Lohengrin». Hvarjämte hon biträdde på en operakonsert. Vi meddelade då om henne en utförligare biografi och vilja nu endast erinra om att den finska sångerskan, född d. 23 april 1876 i Helsingfors, tillhörande den musikalska Ackté-familjen därstädes, efter slutade sångstudier, hufvudsakligen i Paris,

från sitt engagement vid Stora operan firade vid denna stora triumfer. På senare år har hon äfven sjungit med stor framgång på tyska scener. Hon ingick 1901 äktenskap med juris doctor Heikki Renvall i Helsingfors.

Aubers »Fra Diavolo» på Stockholms operascen.

I början af detta år, den 23 jan., var det femton år sedan Arvid Ödmann, vår nufrämste, ja nästan ende, Fra Diavolo, första gången uppträdde i denna sin glansroll, och den 8 nov. i år hade sjuttio år passerat sedan Julius Günther gjorde sin första debut på Kgl. operan som Fra Diavolo, såsom vi nämnde i hans nekrolog för något öfver fyra år sedan.

Vid Arvid Ödmanns första framträdande som hjälten i Aubers rövveropera innehöll St. Dagbl. en intressant artikel om densamma, under rubriken: »När »Fra Diavolo» var ny i Stockholm», af C. L. Uppsatsen kan ej gerna vara af någon annan än nämnda tidnings mångårige medarbetare, den som kåsör, konstkritiker och författare välbekante Claes Lundin, som för två månader sedan, den 14 sept., gick ur tiden vid 83 års ålder. Med hänseende till förnämnda data och som ett minne af den spirituella författaren till uppsatsen i St. Dbl. taga vi oss friheten att här reproducera densamma.

* * *

Det var den 17 maj 1833, en ovanligt varm vårdag, då stora termometern utanför Benjamin Lejas galanteributik vid Gustaf Adolfs torg visade 22 grader på middagen och mer än en kunglig sekter gick utan öfverrock och solade sig på östra sidan af Norrbro. Man gick alltid på den sidan, då man var »ute och gick». På västra sidan såg det mycket skräpigt ut vid den långa muren längs kungliga stallets baksida. Bazaren fanns då icke ännu. Först fem år derefter uppstod den märkvärdiga byggnaden. Den enda prydnaden vid den långa, fula muren var ett s. k. sockerstånd, på hvars med rött kläde utstyrdas di-åtskilliga sötsaker lockade de förbigående, hvilka dock voro högst få. Sådana sockerstånd funnos på flera ställen i Stockholm och tillhörde stadens sockerbagare samt voro mycket förnämre än fruktstånden eller de simpla pepparkaksstånden, af hvilka ett stod i hörnet af Fredsgatan och torget.

En kunglig sekter och en gardesfänrik stötte tillsammans å Norrbro. Äfven den sistnämnde var civilklädd, men man kunde genast se, att han var militär, ty han hade mustascher.

Alla civila tjänstemän rakade sig på den tiden och läto endast ett par små polisonger vittna om att de icke voro i saknad af skäggväxt. Helskägg bar ingen, således ej heller militärerna, med undantag af gardesregementenas timmermän, men det var bara lösskägg och förekom endast i parad.

— Du går väl på spektaklet i afton?

— frågade kungl. sektern.

— Naturligtvis! — svarade fänriken

— Sevelin har ju recett, och så lära vi få en ny opera.

— Minsann inte för tidigt. Gud vet, hvad presidenten tänker på. Han har nu snart ett helt år varit teaterdirektör.

»Presidenten» var Per Westerstrand, som 1832 utnämns till förste direktör för kongl. maj:ts hofkapell och spektakler, en allmänt omtyckt man, stormästare i P. B., verksam ledamot i Bellmanska sällskapet och ett stort antal andra glada samfund, musikalisk och literär, sjelf god sångare och talangfull tonsättare, och som, under det han dyrkade konsten och nöjet, aldrig förummade sin tjänst hvarken som teaterledare eller president i statskontoret. Lik-om alla andra teaterdirektörer, undgick han dock icke tadlet, men bar det med gladt jemmod.

Det var Westerstrand som på vår scen satte upp »Fra Diavolo», »Den stumma», »Alphyddan» och många andra omtyckta operor, sjutton till antalet, samt bortåt årtio större och mindre teaterstycken och baletter.

Kungl. sektern och gardesfänriken begäfv sig in i stora operaförstugan å torg-t, der biljettkontoret då fanns, och köpte af Mamsell Hané hvar sin amfiteaterplats för 1 rdr 24 sk. banko stycket, hvar på de åter slog några slag på Norrbro, der Stockholms fina värld alltid iafann sig, om väderleken ej var allt för svår. Kungl. sektern föreslog, att de skulle äta middag på Lyktan vid Riddarhustorget.

— Det är ändå vårt bästa värds- hus — sade han — och fänriken gjorde icke några invändningar, allra helst som klockan redan var tre, den timme, då »bättre folk», brukade intaga middagsmålet, under det hand- verksfolk och »täckna der» åto redan klockan ett.

— Annette är charmant — tillade kungl. sektern. — I går hade hon en alldeles ny bindmössa, tusan så kokett. Franska värds husets flickor äro ingenting mot Lyktans.

De unge männen åto och drucko hvar sitt spetsglas madeira, kanske två glas, hvarest de hos Labatt, som hade galanteribod i samma hus, köpte ett par cigarrer, någonting riktigt öfverdådigt på den tiden, men emedan det då ännu var förbjudet att röka på gatan — det förbudet upphäfses året därpå under koleratiden — så stoppade de cigarrerna på sig och vandrade upp åt Dröttningsgatan för att dricka kaffe hos fru Schütz, som var

känd för sitt förträffliga kaffe och hade konditori-schweizeri i nr 30 vid nämnda gata.

Efter kaffet följde naturligtvis punschen, då som nu, och så gick eftermiddagen. Man hade god tid, tyckte man, ty spektaklet skulle ej börja förr än kl. 7, ehuru det vanligtvis började half 7. Men slutligen stodo de unga männen i stora operaförstugan och be- kikade de fina damerna som stego ur vagnarne på torget och skynjade in i teaterhuset.

* * *

Salongen fylldes småningom. Visst osade det litet olja, men belysningen var oklanderlig efter den tidens tillgångar. Stora kronan var nedhissad och sväfvade majestätiskt öfver amfiteatern, på hvars smala, med blått tyg klädda, raka bänkar hufvudstadens fina värld intog sina platser, men den satt också på första raden och glänste i all sin prakt. Fruntimmernas toaletter voro kanske mera än nu på en opera-afton utvaldt fina.

På båda sidor om den tidens amfiteater (parkett) sträckte sig stående parter, der en plats vid operaföreställningar kostade 24 sk. banko och 20 då talstycken gäfvos.

Salongen rymde 1,184 personer, följaktligen 244 flera än under operahusets sista tider, men var den aftonen alldeles fullsatt. De flesta hade infunnit sig kanske för Sevelins skull, men de äkta musikälskarne hade kommit för att få höra den nya operan och njuta af Sällströms sång.

Der ha vi hofkapellmästaren. Det är Johan Berwald, Du Puy's efterträdare, men som 1833 redan i elfva år anförde orkestern och fortfor dermed ännu i sexton. Bland första violerna finner man August Berwald, slutligen inspektör för musikalska akademiens läroverk, och Andreas Lethin, organisten i Maria, och Andreas Randel, som hade studerat vid konservatoriet i Paris och slutligen vardt professor vid Musikalska akademien, och tysken Elwers och Nagel från Mähren. Också Pacius var förste violinist den tiden, men han var visst tjenstledig.*

Bland altviolerna var Adolf Fredrik Schwartz, som först 45 år efter den dag vi här omnämna lemnade sin tjenst vid k. hofkapellet och tog, såsom Frans Hedaerg kvad, »ålderdomssemestern från gasen, värmen, bråket, altviolen», samt, årsbarn med århundradet, afled först 1880.

Bland klarinettisterna spelade direktör Crusell, den högt äktade musikern, och af dem som blåste oboe voro bröderna August och Fredrik Gelhaar, den senare några år derefter gift med den utmärkta sångerskan Mathilda Ficker och sedermera far till den lika ut-

märkta Wilhelmina Gelhaar, hvilken allt för tidigt lemnade scenen.

Men orkestern har slutat Förhänget går upp öfver »Ålderdom och dårskap», hvilken komedi vår sedan så berömda Johan Erik Rydqvist hade öfversatt ett par år förut från den franska *Le ci-devant jeune homme* och der Sevelin i baron Torrveds roll egde en af sina förnämsta uppgifter. Äfven denna kväll skrattade man mycket åt hans öfvermåttan löjlige framställning. Per Erik Sevelin, då en fyrtiotvå års man, var allt för benägen att öfverdrifva, men säker på att alltid vinna bifall åtminstone på de öfre raderna, och länge hade han namn för att vara en utmärkt komiker.

De öfriga spelande voro mamsell Charlotte Lindman, sedan anställd vid Lindebergs teater, hrr Wennbom och Ludvig Deland, son till den utmärkte komiske skådespelaren och balettmästaren Louis Deland, samt hrr Hyckert, Berg, L. Kinnmansson och Svensson, alla kända och omtyckta på den tiden.

Sedan man väl sett »Ålderdom och dårskap», började man i salongen under mellanakten, efter hvad en gammal person berättat, att sys-selsätta sig med den nya operan. *Fra Diavolo* hette den, och kompositören var en med stadgad anseende, men på vår operascen hade blott ett af hans arbeten dittills uppförts, nämligen »Snöfallet», som gafs första gången 1825 och sista ett par månader före första föreställningen af »*Fra Diavolo*», således i mars 1833.

Hvarje musikälskare i Stockholm kände Auber och visste, att han gjort sig världsberömd med *La muette de Portici*, som gifvits på stora Operan i Paris redan 1828, samt att hans *Fra Diavolo* vunnit storartad framgång på Opéra comique 1830. Musiken till sist nämnda opera hade man köpt i fullständigt klaverutdrag uti Ösbergrenska musik- och bokhandeln vid Stora Nygatan samt äfven skaffat sig texten, som såldes i Norman & Engströms bokläda i Storkyrkobrinken. Nu skulle man höra själfva musikverket. Det var också hvad man gjorde, och man fann sig ingalunda bedragen i sin väntan på något kvickt och behagligt.

Sällström, den då afgudade tenoren, återgaf titelrollen på ett alldeles förtjusande sätt. Man tyckte, att hans sång var till och med säkrare än i andra operor. Man var van att höra honom i många olika partier, både som Max i »Friskyttan» och som Don Juan, hvilket förvånar vår tid, men då för tiden icke väckte synnerlig uppmärksamhet. Sällströms röst var tenor eller åtminstone hög baryton och ingalunda af så stort omfång som Karstens, Du Puy's och äfven Lindströms, men han sjöng både de högsta tenorpartier och Figaro i »Figaros bröllop».

Bäst fann man honom likväl som *Fra Diavolo*. Äfven hans yttre bidrog

att göra något tilldragande af denna roll. De mökka, blixtrande ögonen, som gäfvos ansigtet en sydländsk prägel, hans lifliga spel och någonting på en gång kvickt och spittande samt känslofullt i hela framställningen höjde röfvarhöfdingen i Sällströms framställning till en högst intressant personlighet, i hvilken Stockholms hela fruntimmersvärld vardt intagen, att ej säga förälskad. Något dylikt hade man aldrig förut erfarit på vår operascen.

Redan Auber och Scribe hade visserligen gjort något helt annat af figuren än hvad den var i verkligheten, men Sällström gjorde något ännu mera, och så vardt den grymme banditen, som i början af århundradet jagades af general Hugo, Victors fader, som en helt vanlig misslädare, här adlad till en högsinnad hjälte med de största inre och yttre fullkomligheter.

Det var Sällströms största triumf. Han stod nu på höjden af sin konstnärsbana, men länge dröjde det icke, förr än allmänhetens högst uppburne gunstling märkbart aftynade. Öfveranstängning och ett mindre regelbundet lefnadsätt hade tidigt undergrävt hans helse. Då han på vår scen skapade *Fra Diavolo*, var Sällström blott trettio år, men ett par år derefter måste han resa till Italien för att söka återställa sin brutna helse. Han återkom sjukare än förut och kunde icke mera uppträda samt afled den 18 december 1839. Den af lysande segrar bortskämde, under ett tiotal af år oemotståndligt tjusande sångarens minne är nu för länge sedan förbleknadt, och det är blott någon mycket gammal stockholmare, som ännu kan skryta med, att han hört Sällström och sett honom i den lysande röfvardräkten, der han tog sig så ståtlig ut och var så fängslande.

* * *

Redan innan Sällström lemnade detta jordiska, hade här uppträdt en annan sångare i *Fra Diavolos* parti och vunnit allmänhetens gunst. Han var dock icke med 1833, utan gick då, en femton års yngling, i Göteborg och funderade på att välja den militära banan. Men den som var med vid första föreställningen af *Fra Diavolo*, det var *Henriette Widerberg*, hvars röst liknades vid näktergalens klara, klingande silfvertoner och som, utan musikalska studier, utförde sina sångpartier endast efter gehör med både säkerhet och kraft. Hon var då redan 36 år, men en täck och liflig Zerlina. Hennes förfall på äldre dagar torde vara allmänt bekant.

Den mycket omtyckte *Carl Gustaf Lindström*, hofkamrerare, sjöng *Lorenzos* parti, och hans vackra röst samt fördelaktiga utseende gjorde sig ännu på gällande, fastän han var 54 år. *Johan Jakob Fahlgren*, sju år yngre, en stark baryton, spelade *Matheo* och skildras för öfrigt som en listig Figaro,

* Pacius kallades 1834 till musiklärare vid Helsingfors' universitet.

en ryslig Kasper och en högst lustig Monte Fiascone (i »Cendrillon») samt hördes med nöje äfven i Leporellos parti.

Lordens roll utfördes af *Sevelin*, hvilken icke var sångare och hvars böjelse att karrikera gjorde engelsmannen till en arlekin, som sökte draga uppmärksamheten från de öfriga. Pamelas parti innehades af fru *Enbom*, den högt värderade sångerskan. De båda banditerna spelades af *Lars Kinnansson*, en förträfflig konstnär, som uppträdde med samma bifall i sång- och talroller, samt *Per Adolf Wennbom*, sedan kormästare. Underofficeren var *de Lemos*, hvilken sedermera tjänstgjorde som sufflör i många år, och bonden föreställdes af *Johan Peter Håkansson*, som aflid några år derefter.

I baletten uppträdde hrr Wallqvist, Selinder och Silfverberg samt mamsell Daguin, dansens utmärkta primadonna, fru Pfeiffer och mamsell Fägerstedt.

Operan mottogs med mycket bifall. Man fröjdade sig åt, försäkras det, de rika, vexlande melodierna, det lif, den rörlighet och friskhet som utmärkte stycket, och man fann instrumenteringen praktfull, om ock stundom något bullrande. De som förut känt Auber endast af »Snöfallet», funno honom i den nya operan vara något helt annat än endast en härmare af Rossini, en fullt själfständig tonsättare, som gick sin egen väg och hade tillräckliga krafter till detta.

Så lär man ha bedömt »Fra Diavolo» på operakällaren efter föreställningens slut, dit kungl. sektern och gardesfärken begäfv sig och der för öfrigt sångare och skådespelare samt ett stort antal af den manliga delen af publiken samlades, under det många af den kvinnliga skyndade hem och slog sig ned vid pianot för att spela igenom klaverutdraget. Melodierna blefvo genast populära och sjöngos öfverallt i staden. »Fra Diavolos» lycka var gjord.

Redan dagen därpå innehöll Aftonbladet en berömmande anmälan. Först ett par veckor derefter kom Dagligt Allehanda med åtskilliga invändningar och förklarade Aubers Fra Diavolo icke vara någon riktig bandit med romanesk, hemsk anstrykning, utan en »muscadin i frack», en verklig »roué». Samma tidning fann libretton vårdslöst utarbetad och ytligt genomförd, men likväl erbjödande effektfulla situationer och genom handlingens raska gång fasthållande uppmärksamheten.

»Hvad musiken angår», fortfor Dagligt Allehanda, »så är Auber genom »Snöfallet» redan känd som en förträfflig quadrill-, anglaise- och i nödfall äfven française-kompositör, och detta rykte har han visserligen bevarat, kanske till och med ökat genom »Fra Diavolo». Och så följde en lång afhandling om hvad som fordras af hvarje musikaliskt konstverk.

Dagligt Allehanda förklarade dock,

att Sällström återgaf titelpartiet »med utmärkt skicklighet» samt att hans kostym var »ganska elegant, sann (!) och smakfull».

Men, som sagdt, operans lycka var gjord och inga ofördelaktiga recensioner förmådde ändra allmänhetens åsigt i det afseendet.

* * *

Fem år derefter voro kungl. teaterus affärer i bedröfligt skick. Presidenten Westerstrand hade ledsnat på det ständiga bråket och dragit sig ifrån teatern. Han stod visserligen ännu nominelt kvar som försto direktör ända till maj 1840, men åtnjöt tjänstledighet från den 1 juli 1838, och då varande öfverstelöjtnanten, sedan öfversten, Alexis Backman styrde som »direktör för sceniska förvaltningen» den från många håll anfallna inrättningen, hvilken ansågs gå en säker undergång till mötes.

Bland andra olyckliga omständigheter var också den, att operan icke hade någon tenor af värde. Då annonserades »Fra Diavolo» till allmän öfverraskning. Det var fråga om en debut af en tjugårig yngling. Man uttryckte sina tvifvel öfverallt i staden. Men den 8 nov. 1838 kom alla tvifvel i det afseendet på skam.

Julius Günther uppträdde i det parti, som man ansåg att ingen annan än Sällström hade förmått utföra och som man nu trodde skulle vara omöjligt för någon annan. Men det varldt en lysande triumf för den unge sångaren. Dermed räddade han ock operan. Låt oss anförä hvad Dagligt Allehanda skref den 10 november 1838:

»I n:dens stund kommer hjälpen, säger ett gammalt kristligt ordspråk, och det kan man verkligen tillämpa i afseende på hr Günthers apparition på vår scen i en tidpunkt, då åtminstone den lyriska afdelningen deraf var färdig att nödgas nästan uteslutas från repertoaren i brist af manliga sujetter för sången i de förnämsta partierna.»

Tidningen lyckönskade teaterdirektionen och allmänheten att ha funnit en ung man med musikalisk bildning och kärlek för konsten, som velat egna sig åt det, »sådan administrationen är hos oss», särdeles otacksamma sceniska yrket, en person med omisskänliga anlag, hvars spel var ledigt och naturligt med harmoniska rörelser, en som förstår hvad han säger.

»Han frapperade», fortfor Dagligt Allehanda, »genom sitt fullkomligt ogenerade skick, den ton af gentleman, som röjde sig hos honom såsom markis, den omvexling han gaf åt sina gester och hans uppmärksamhet äfven i det stumma spelet. Rösterna är ej af någon ovanlig styrka, timbren ej så välljudande som Sällströms i dennes vackra dagar, men det är en frisk, flärdfri och lefvande anda i hans sång».

Publiken var också förtjust i unge

Julius Günther, och i sjutton år var han operans mest omtyckte sångare. Don Juan, Almaviva, Masaniello, Robert, Nemorino, Raoul lade lika många triumfer till den han firat redan vid sin debut i »Fra Diavolo», och det var till stor saknad för Stockholms musikalskare och för öfrigt alla teatervänner, som han vid blott 38 års ålder lemnade scenen.

Efter honom ha andra goda krafter egnat sig åt Fra Diavolo-partiet, men det hör icke till området för denna uppsats, som endast afsett att, då den alltid ungdomsfriska operan nu åter gläder vår musikaliska allmänhet och lemnar en utmärkt sångare tillfälle att i titelpartiet öka antalet af sina triumfer, framdraga minnet af den tid, då »Fra Diavolo» var ny i Stockholm.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit:

för piano två händer:

Anjou, Hjalmar: *I ensamma stunder*. Fem melodier. Kr. 1,50;

Lönegren, Karin: *Fyra lyriska stycken*. Kr. 1,50;

Spelmansmelodier från Dalarne, arrangerade för piano af Georg Pegel. 1 kr.

Cederschiöld, Adèle: *Pianoskola för svenska barn*. Med särskild hänsyn till svenska folkvisan. Pr. 2 kr.

för violin och piano:

Söderström, Knut: *I sommarnatt*. Valse Boston. Pr. kr. 1,50;

för en röst med piano:

Sjögren, Emil: *Lilla Anna*. Min guddotter. Ord af E. A. Karlfeldt (d-e). Pr. 75 öre;

Nyblom, C. G.: *Auf, meine Jugend!* (Gläd dig min ungdom!) (ess—b). Ord af Gisela Bogenhardt. Tillegn. Dr Samuel Hybbinette. Pr. kr. 1,50;

Nicolai: *Visa för basröst ur operan Muntra fruarna i Windsor* (e-e). 1 kr.

för soli och kör med piano:

Hallén, Andreas: *Sverige*. Festkantat. Op. 50. Klaverutdrag med text. Till fosterlandet! Pr. kr. 3.

Tonsättningarna af Hj. Anjou och Karin Lönegren tillhöra den enklare salongsstilen, ej särdeles djupgående, men rätt tilltalande. Styckena i Anjous pianohäfte benämnas: 1. »En liten visa». 2. När skogen susar. 3. Saknad. 4. Barcarole. 5. Oro; i Lönegrenska häftet: 1. Barcarole. 2. Andante. 3. Berceuse. 4. Gavotte. »Spelmansmelodierna» utgöras af Fäbo-trall,

Tuna-marsch, Leksands-låten, Polska från Floda och från Svärdsjö. Den gamla marschlåten är försedd med text: »Marschen går till Tuna »hvar äfliga» år från år. När som vi till Tuna kömmer, då vi granna kläder får. Då bli vi så granna vi allri' varit förr». Folk-melodierna ha alltid sitt intresse. Dessa melodier sägas ha med bifall spelats i Göteborg och Stockholm af Dal-regementets musikkår. — Pianoskolan af Adèle Cederschiöld (om 30 sidor) är för nybörjare i pianospelet och för dem lämplig nog om än som »skola» ofullständig, då bl. a. uppgift om skalarna och deras bildande, de enklaste harmoniska lagarne för bildande af treklang, intervaller etc. saknas. Innehållet består af små öfningar, stycken och folkvisor, somliga för 4 händer till utförande af eleven och läraren. Endast ett par stycken ha mer än två förteckningar. I inledningen talas om att en »fjärdedel kan delas i tre delar, hvilka kallas trioler»; en både oriktig och ofullständig uppgift. Triol är en notgrupp af tre toner af samma tidslängd som två, ej blott fjärdedelar utan äfven noter af annat tidsvärde. Om det praktiska i fingersättningen kan ett och annat anmärkas. Stycket 46 saknar alldeles sådan men borde finnas där. I n:o 51, tredje takten måste i st. för 5. Detta stycke, här kalladt »Kung Karl XII:s bild», är en melodi som är mest bekant under titeln »Sinclairsvisan» och tempot »maestoso» är väl knappast lämpligt för densamma. — Bostonvalsen af Söderström för violon och piano förekommer också för piano solo samt som sång med piano.

Emil Sjögrens nätta musik till »Lilla Anna», 18 takter, passar väl till den 5 verser långa näpna dikten. Af helt annan natur är Nybloms sång (8 sidor) »Gläd dig, min ungdom, skratta!» slutande i valstakt. Den liffulla melodien uppbäres af ett rikt och växlande, harmoniskt klangfullt ackompanjemang. Sången i denna sättning går ända upp till höga b (titeln omnämner äfven en låg sättning) men också är den tillägnad med. d:r Hybbinette, bekant för sin höga och mäktiga tenor. — Falstaffs visa ur »Muntra fruarna» af Nicolai: »Som liten pilt vid min moders bröst», är för välbekant att vidare behöfva omnämnas. För fullständighetens skull kunde komponistens förnamn Otto ha varit utsatt, såsom det brukas. Det finns en annan komponist Nicolai med förnamnet Willem, holländare, som bl. a. skrivit en kantat »Die Schwedische Nachtigall» till ära för Jenny Lind, som stiftade en stor pensionsfond för »De toekomst» i Haag.

A. Halléns »Sverige» — Fosterlandet tillägnad, föreligger nu i klaverutdrag med text, hvilket bör blifva välkommet för våra musiksällskap. Kantaten gafs här med orkester under kom-

ponistens ledning vid Roeskilde-festen i början af året, då vi omnämnde densamma. Den består af 5 delar: 1. Urbygden (bland. kör med förspel); 2. Till fädrens minne (bariton-solo med kör), båda afd. till ord af Gust. Malmberg; 3. Saga i folkviseton: »Det sitter en dufva på liljekvist» (för sopran-solo och bl. kör), ord af Afzelius och Geijer; 4. Väktarrop (Motett) för bl. kör. Ord af Oskar Fredrik; 5. Hymn till fosterlandet för bland. kör, avslutad med unison sådan. Ord af G. Malmberg. Särskildt finnas: »Till fädrens minne» för bariton (eller unison kör) och piano, (75 öre); »Saga i folkviseton» för sopran och piano (1 kr.); »Hymn till fosterjorden» för unison kör och piano (60 öre), samt körstämmor à 60 öre.

Kantaten är en vacker, fosterländsk komposition.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Nov. 1, 8. Balett: *Askungen* (Matiné).
1, 6, 10, 15. Puccini: *Madame Butterfly* (7^{1/2}, 25:te gången).
2, 8. Auzet: *Den stumma från Portici*.
3. Donizetti: *Stemmetets dotter*. (Sulpiz: hr Axel Söllergrén, gäst), Mascagni: *På Sicilien*.
4, 12. d' Albert: *Låglandet*.
5. Thomas: *Mignon*.
7. Mozart: *Don Juan*.
9, 11. R. Strauss: *Salome*.
13. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Jungstedt).
14, 16. Audeau: *Postiljonen från Longjumeau*. Opera-comique i 3 akter af A. de Leuven och Brunswick. (Madelaine, sedan fru de Latour, fru Oscar, Rose: frk. Lagergren; Markis de Corcy: hr Grafström; Bijou, sedan Alcindor: hr Stiebel; Bourdon: hr Sjoberg).
15. Balett: *Askungen*; Adam: *Nürnbergerdockan*. (Matiné).

Oscarsteatern.

- Nov. 1—16. Leo Fall: *Dollarprinsessan* (Wehrburg: hr Schwebach).
3, 15. *Niniche* (Matiné).

Musikal. akademien.

- Nov. 2. Konsertföreningens 1:a abonnemangskonsert. Solist: fröken Ellen Beck. Dirigent: hr Tor Aulin. 1 L. Norman: Konsert-uvertyr, Ess-dur; 2 A. Hallén: »Skogsräet», dikt af Viktor Rydberg (frk. Beck); 3 A. Hallén: »Drömbilder i skymningen» för orkester; 4 Em. Sjögren: sånger med orkester (frk. Beck); 5 Alex. Borodin: Symfoni N:o 2, H-moll.
10. Konsert af hr *Aljoscha Schkolnick*. Biträdande pianist: frk. Märtha Ohlson.
16. Konsert af hr *Axel Runnquist*. Biträdande frk. Märta Ohlson, hr Gösta Lindstedt.

Vetenskapsakademien.

- Nov. 12. 2:a Konsert af *Musikaliska Artisternas ring*. Medverkande: fru D. Afzelius-Bohlin, frk. Aurora Molander, hrr G. Molander, Rud. Claëson.

K. F. U. K.-salen.

Nov. 5. Populär konsert af frk. *Ellen Beck*. Biträdande frk. Märtha Ohlson.

I den andra rollbesättningen af »Låglandet» intog hr Forsell ett framstående rum som Sebastiano. Att han i sista akten framställde honom såsom drucken, är en god idé, som förklarar så väl hans uppträdande med bönderna som höjden af hans brutalitet mot Marta. Han har velat fästa grundligt om innan han mottager sin blifvande svärfader och fästmo. Äfven hr Oscar gjorde en god figur af mjölnardrängen. Fröken Larsén är något för lång för flickan Nuris roll, hvori fröken Hesse tog sig bättre ut. Som Carmen har fru Jungstedt, efter att en tid ha varit sjuk af reumatisk åkomma, ånyo framträdtt på scenen. En kvasi-nyhet är repriserna af Adams till handling som melodisk musik underhållande »opera-comique» — som det heter på programmet — »Postiljonen från Longjumeau». Hvarför den skall ha fransk beteckning förstå vi icke. I den tryckta svenska texten (af 1872) kallas pjesen »Komedi med sång». Den gafs här senast, såsom vi förr nämnt, år 1894. Sedan dess är hr Grafström som markisen den enda kvarvarande af personalen. Madelaine utfördes då af fru Sterky (Möller), postiljonen Chapellou af hr Nordal Brun från Köpenhamn, som gäst, och smeden Bijou af hr Brag. Den ej mycket talrika publik vid denna repris tycktes mycket road af den muntra operan, och hr Stiebel blef kraftigt applåderad för sin lustiga framställning af smeden Bijou med hans roliga sång i andra akten. Hufvudpersonerna, fru Oscar och hr Stockman, postiljonparet, voro också föremål för bifall och inropningar. Fru Oscar, som talangfullt återgaf Madelaines parti och speciellt den stora koloraturarian, röjde dock en och annan gång tecken till indisposition. Hr Stockman redde sig väl med titelrollen, om än en mera stark och voluminös stämma med höga brösttoner fordras för densamma. Den komiska operan kan gärna odlas mer än på senare tid ägt rum. En sådan bör af publik med smak värderas mer än en »Dollarprinsessa» och hennes gelikar. Man skulle sålunda gerna vilja återhöra t. ex. Davids vackra »Lalla Rookh» eller Maillarts »Villars dragoner», hvori fröken Hesse säkerligen blefve en både dugande och dragande kraft. »Regementets dotter» har med anledning af hr Axel Söllergréns närvaro, gifvits en gång, hvarvid sedan gammalt innehafvaren af Sulpiz' roll blef varmt hyllad. Hr Söllergréns gästspel nu, inskränkte sig till denna.

Af konserter denna månad ha vi att främst påpeka Konsertföreningens den 2 nov. Densamma inleddes med Normans bekanta, vackra och klassiskt formade konsertuvertyr i Ess-dur. Fröken Becks präktiga mezzosopran tolkade därefter Halléns uttrycksfulla

sång »Skogsrået», hvarpå följde hans mytiskt-poetiska orkesterstycke »Drömbilder i skymningen», och sångerskan föredrog därpå tre sånger af Em. Sjögren (»Allt vandrer maanen», »Alla mina drömmar», »Solglad dag») med orkesterackompanjemang af Tor Aulin och hr W. Stenhammar (den sista). Konsertens hufvud- och slutnummer utgjordes af Alex. Borodins, här icke förut gifna 2:a symfoni. Tonsättaren var medicine professor i Petersburg (f. 1824 † 1887) men tillika musiker, tillhörande den nyryska musikskolan. Dennes sträfvän att framhålla den ryska folkmusiken röjer sig äfven i Borodins symfoni, som har många intressanta partier och färgrik instrumentation. Den börjar med ett unisont, något kärt motiv för stråkorkestern, hvilket ofta träder fram. Därpå följer ett lifligt Scherzo i mystisk dager, efterföljt af ett andante, som originellt och vackert inledes med horn-tremelo och harpa. En final i nationell stil, lik första satsen, avslutar verket, hvars betydande svårigheter lyckligt öfvervunnos af hr Aulin och hans orkester, hvilka ock, likasom solisten frk. Beck, funno publiken tacksam för aftonens utmärkta musikprestationer. Fröken Beck gaf sedan, såsom ofvan synes, en populär »Romans-afton» med frk. Märtha Ohlsons förträffliga ackompanjemang. Gluck och Pergolese stodo först på programmet, hvarefter följde sånger af R. Bergh, R. Strauss, Brahms och Schumann, vidare svenska af Alfvén, Stenhammar, Morales och Sjögren, samt danska af Nielsen, Heise och Lange-Müller. Den talangfulla sångerskan rönt rikt bifall af sina åhörare.

»Musikaliska artisternas ring» är ett konsertföretag med sammanslutning af framstående musikhöfvingar härstädes, till framförande af värdefulla musik-alster. De medverkande ha visat sig väl fylla sin uppgift å de två hittills gifna konserterna i Vetenskapsakademien. Å den första, 20 okt. utfördes 1. Bach: Dubbelkonsert för 2 violner af fru Munthe-Sandberg och hr Runnqvist; 2. Brahms: 4 sånger, sjungna af hr Göran Lindstedt; 3. G. Hagg: Violin-romans (ny), af hr Runnqvist; 4. Sjögren och Bror Beckman: sånger, af fru Mally Högberg; 5. Hallén: Engeln, Vexelsång, duetter sjungna af fru Högberg och hr Lindstedt. Vid den andra konserten, utfördes violinsonat, G-dur af Beethoven, spelad af hr G. Molander och frk. Molander, sånger, tre af Schumann, fem af P. Cornelius (här nya) sjungna förträffligt af fru Afzelius-Bohlin, till slut Fr. Smetanas intressanta pianotrio i G-moll, som fick den bästa tolkning af frk. Molander samt hrr Molander och Claeson, som bekant, tillhörande Aulin-kvartetten. Konserterna ha framkallat varmt bifall af en dock allt för fåtalig publik. För ofvannämnda violinkonsorter kunna vi först i nästa nummer ha utrymme till omnämmande.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Aubers komiska opera »Postiljonen från Lonjumeau», ansedd som hans förnämsta verk, och som man ännu ibland finner upptagen på tyska sceners repertoar, gafs i Paris första gången 1836, här i Stockholm först 1839. Af textförfattarne, Leuven och Brunswick är den förnämnde, hvilket ej torde vara allmänare bekant, svensk. Adolphe de Leuven (f. 1800, † 1884) var nämligen son af Ad. Ludv. Ribbing, som delaktig i sammansvärjningen till Gustaf III:s mord, efter sin förvisning slog sig ned i Paris, der han antog moderns namn Löwen. Sonen blef der direktör vid Opéra Comique och har i förening med franska författare skrivit omkr. 150 dramatiska pjesser och operalibretter; såsom till Adams »Bryggaren i Preston» (Sthlm 1840), »Den döfve» och »Nürnbergers dockan», »Advokaten Pathelin» och operetten »En sommarnattsdröm» med musik af Herman Berens d. ä. Texten till »Postiljonen» är öfversatt af L. A. Weser, borgmästare i Stockholm och författare, född 1809 och här afliden 1886.

Orgelkonsert gifves d. 22 d:s i Vasakyrkan af dess organist Otto Olsson under medverkan af fru ar Dav. Afzelius-Bohlin och Hilma Munthe-Sandberg.

Nya filharmoniska sällskapet ämnar i början af nästa februari till firande af 100-års-dagen af Mendelssohns födelse uppföra hans oratorium Paulus, som här icke torde vara framfördt på de senaste 20 åren. Repetitionerna till denna konsert ta sin början om måndag.

Fröken Signe Rappe kommer att, efter hvad nu är bestämdt, i början af december uppträda som gäst å Stockholmsoperan.

Grefvinnan de Casa Miranda, som vid flera föregående tillfällen lämnat värdefulla gåfvor till Musikhistoriska museet, har nu skänkt till det samma en gammal, med spelverk försedd spinrock, hvilken på sin tid tillhört prinsessan Eugenie. Till sällskapet St Erik har hon öfverlämnat 50 kronor som bidrag för uppsättande af en minnestafel å Jenny Linds födelsehus vid Mästersamuelsgatan.

Violinisten Axel Runnqvist kommer efter sin nyligen här gifna konsert att resa till utlandet för idkande af musikstudier.

Göteborg. Stora teatern har fortfarande haft dramatiska pjesser att bjuda, Folkteatern däremot operetterna »Miss Hook af Holland», »Den glada änkans» och »Läderlappen samt »Värm-

ländigarna». Konserterna ha från början af oktober in uti nov. varit mycket talrika; förnämligast Orkesterföreningens. Herr Wilh. Stenhammar är, som förut, förste dirigent för dessa, hvarjämte herr Olallo Morales leder de populära konserterna. Såsom konsertmästare är violinisten Julius Ruthström äfven under denna säsong anställd. Den första af de populära söndagskonserterna ägde rum den 4 okt. och hade följande program: 1. Mozart: Uvertyr till »Troliflöjten»; 2. Balettsuite ur Glucks »Don Juan», »Ifigenia i Aulis», »Orfevs», »Armida», bearb. af Felix Mottl; 3. Franz Berwald: Uvertyr till »Estrella di Soria»; 4. Sibelius: Valse triste; 5. Aug. Söderman: Bellmansmelodier. Hr Stenhammar dirigerade denna konsert. För öfriga populära konserters programmer, detta likuande i godt innehåll, ha vi ej utrymme att redogöra. Ork.-förs 1:a Symfonikonsert gafs den 7 okt. Vid denna utfördes: 1. J. S. Bach: Konsert, F-dur, för konserterande violin, flöjt, oboe och trumpet; 2. Wagner: Siegfried-Idyll; 3. Mozart: Symfoni, n:o 39, Ess-dur. Vid påföljande symfonikonsert d. 21 okt. medverkade violinisten Aljoscha Schkolnick som solist. Programmet var följande: Dittersdorf: Symfoni, C-dur; 2. Bach: Konsert, A-moll, för violin och orkester; 3. Glinka: »Kamariuskaja», fantasi öfver ryska folkvisor; 4. Tschaiowsky: Serénade melancholique och Scherzo för violin och orkester; 5. P. Cornelius: Uvertyr till »Barberaren i Bagdad». Vid Ork.-förs 1:a abonnemangskonsert d. 1 nov. medverkade kammarsångaren Peter Cornelius. Programmet upptog: 1. Sibelius: Symfoni N:o 1, G-moll; 2. Wagner: Gralberättelsen ur »Lohengrin»; Wagner: högtidståget till kyrkan ur »Lohengrin»; 4. »Am stillen Herd» ur »Mästersångarna», Sigmunds Vårsång ur »Valkyrian»; 5. Wagner: Sigfrids Rhenfärd ur »Götterdämmerung». — Musikföreningen gaf d. 20 okt. sin första kammarmusiksoaré under medverkan af Adlertrion från Köpenhamn (fru Agnes Adler, hrr Axel Schöller och P. Bagge). Därvid utfördes pianotrior af Tschaiowsky, A-moll, op. 50 och Beethoven, Ess-dur, op. 70 N:o 2.

Konsorter ha för öfrigt gifvits här, d. 2 okt. af Kathleen Parlow; d. 6:te af m:me Avani Carreras; d. 10 och 13 okt. af fru Aino Ackté med fröken Märtha Ohlson som ackompanjator; d. 15 och 27 okt. af Alex. Heinemann, biträdd af fru Lina Coen; d. 23 okt. af hr Carlo Erić; d. 26 okt. populär konsert af frk. Ellen Beck med bitäde af hr W. Stenhammar, d. 24 af Aljoscha Schkolnick, äfven med hr Stenhammars biträde och hufvudsakligen samma program som i Stockholm d. 10 nov. D. 7 nov. gäfvos hrr Aulin och Stenhammar en populär Beethoven-afton i konserthuset. Programmet upptog: sonater, A-dur op. 9. N:o 1; C-moll, op. 30 N:o 2; G-dur op. 96. Af

de söndagliga »folkkonserterna» gafs d. 11 okt. den 276:te.

Från våra grannland.

Helsingfors. Okt. 4—Nov. 5. Svenska teatern har under denna tid ej bjudit på någon pjäs med musik; Finska teatern har med »Tukkijöella» uppfört en sådan. Operettmusik har man fått höra på Brunnshusteatern, som på spellistan samma tid haft »Pariserlif», »Vore jag karl!», »Lilla helgonet» och »Lyckoflickan». Konserterna ha deremot varit rätt talrika. D. 5, 13 och 15 okt. konserterade här Ludvig Wüllner med sin ackompanjator van Bos. Filharmoniska sällskapet har, utom folkkonserter, gifvit ett par symfonikonserter, den första 12 okt. som inleddes med A. S. Taneev's uvertyr »Hamlet» och avslutades med Beethovens pastoralsymfoni. Vid sällskapets 2:a symfonikonsert i slutet af månaden medverkade som dirigent hr Iver Holter från Kristiania och programmet var norsk, innehållande: 1. Hjalmar Borgström: »Jesus i Gethsemane», symfon. dikt; 2. J. Halvorsen: Hymn till Brahma samt Bajaderdans; 3. Gerh. Schjelderup: »Soluppgång på Himalaya»; 4. Iv. Holter: Elvaleyk, Vehmericht, Festligt intåg; 5. Eyvind Alnæs: Sångar, bearb. för orkester; 6. J. Svendsen: Symfoni N:o 2 B-dur. En märklig konsert gafs d. 7 okt. af en ung komponist Toivo Kuula, som bjöd på uteslutande egna tonsättningar, biträdd af pianisten fru Schneevoigt, frk. Silventoinen, violinisten Novacek och violoncellisten Carl Wasenius. Programmet upptog: 1 Sonat för violin och piano; 2 och 3 sänger (med finska namn); 4. Trio för piano, violin och violoncell. En recensent i Hufv. Bl. konstaterar en glänsande framgång, som visade att tonsättaren kan anses vara Finlands främste kammarmusikkomponist. Strax efter konserten reste han till Bologna att idka musikstudier för Enrico Bossi och samtidigt begaf sig den unge violoncellisten Wasenius till Leipzig att studera under prof. Klengel.

En annan märklig konsert egde rum d. 14 okt., gifven af den ansedda tyska sångerskan och sånglärarinnan Terese Behr-Schnabel och hennes man, den utmärkte pianisten Arthur Schnabel. Programmet innehöll sänger af Cornelius, Schumann och Tschaiowsky samt pianonummer: Beethoven: Sonat op. 110, Schumann: Fantasi, C-dur och »Etudes symphonique». Två dagar därefter gaf konstnärsparet en Schubert-Brahms-afton. En kompositionskonsert gafs d. 22 okt. af Ilmari Krohn, hvarvid utfördes körer med soli och piano samt solosånger. Äfven hr Selim Palmgren gaf d. 31 okt. en dylik konsert

med följande verk: 12 Preludier och Ballad för piano, Preludium och Nocturne för piano, Suite, op. 24, för orkester, Scen ur »Daniel Hjort» för baryton, manskör och orkester. Helsingfors' Musikinstitut gaf i universitetssalen sin första konsert d. 30 okt. med följande program: 1. R. Strauss: Sonat, op. 18, för Violoncell; 2 Chopin: Nocturne, Tschaiowsky: Variationer op. 19 (fru Schneevoigt); 3 Sinding: Pianokvintett (hr K. Ekman och institutets stråkkvartett). Under oktober ha för öfrigt konserterats af sängerskorna Dagmar Hagelberg-Raekullio och Ida Korander samt sångaren Gösta Schatelowitz, alla med biträde af pianisten Merikanto. Sulo Hurstinen konserterade d. 21, biträdd af violinisten Anton Sitt och filh. orkestern. Programmet upptog: 1 Bach: Konsert G-dur; 2 M. Bruch: Konsert G-moll; Sibelius: Konsert D-moll. D. 2 o. 4 nov. gafs »Lieder»-aftnar af fru Ida Ekman och d. 5 nov. konsert af pianisten Josef Slivinski. Populärkonserterna i Societetshuset ha fortgått som vanligt.

Kristiania. Okt. 6—Nov. 4. Nationalteatern uppförde den 8 okt. för första gången en ny 2-akts-opera »Lajla», med text och musik af den bekante norske tonsättaren Ole Olsen. Handlingen är lappländsk. I titelrollen gästade frk. Kaia Hansen. För öfrigt medverkade hr Sohlberg, Hagman, Voss, Rode o. a. Som efterpjes gafs »Olav Tryggvason», operafragment af Björastjerne Björnson och musik af Edv. Grieg. I denna pjäs uppträdde som gäst danska sångerskan fru Sigrid Wolf Schöller. Af pjäser med musik har teatern för öfrigt fortfarit att uppföra »Den glada änkan». Fahlströms teater har fortsatt uppförandet af »En Valsdröm», »Jomfrue Hook af Holland» och »Geishan»; Centralteatern likaså »Mikadoen», Jackson & K:is döttrar» samt Konung för en dag», hvari en hr Alfr. Helgeby debuterat.

Konsert gafs här d. 8 okt. af pianisten mme Avani Carreras och violinisten Alberto Curci, d. 13 af danska sångerskan Ea Dinesen, d. 14 af pianisten Marie Barratt, biträdd af sängerskan frk. Ragna Foss. Den 15 konserterade fru Aino Ackté, biträdd af frk. Märtha Ohlson som ackompanjator, och gaf två dagar därefter en »folkkonsert». Musikföreningens första säsongkonsert ägde rum d. 17 okt. under medverkande af den utmärkte holländska sångerskan Tilly Koenen. Programmet upptog: R. Schumann: Symfoni N:o 2, C-dur; 2 von Eyken: »Judiths Siegeslied» med orkester; 3 Schjelderup: Sommarnatten paa fjärden, f. ork.; 4 Romanser med piano; 5 Wagner: Förspel till »Mästersångarne». Tilly Koenen gaf sedan tre egna konserter. D. 16 okt. gafs en folkkonsert af Cally Monrad med biträde af

komponisten Nils Larsen; en sådan gafs ock den 27 af E. v. Dohnanyi, som d. 1 nov. medverkade på en af Nationalteatern gifven symfonikonsert, då den utmärkte pianisten utförde Beethovens G-dur-konsert samt Preludier af Chopin. En nyhet på denna konsert var »Nordisk symfoni» af Peter Reidarsen.

Det bekanta Warmuths musikförlag härstädes, som de senaste åren drivits för svensk räkning, har köpts af bröderna Hals, med hvilkas musikförlag det skall sammanslås. I denna sammanslagning ingår äfven den norska afdelningen af Köpenhamnsfirman Wilh. Hansens musikförlag. Firman hade förut innehaft af hr Warmuth, far och son. Den sistnämnde, Carl W., som dog för ett par år sedan, var gift med en svenska, dotter till prof. Zedritz i Uppsala.

Köpenhamn. Okt. 8—nov. 7. Kgl. teatern har under denna tid af pjäser med musik haft på spellistan »Lohengrin», »Traviata», »En midsommarnattsdröm», »Faust», »Bajader», »Bohème», »Orfeus och Eurydice» samt baletterna »Napoli» och »Coppelia». Casino-teatern har fortfarande uppfört Léhars »Mannen med tre fruar», Fredriksbergsteatern »Miss Hook af Holland» och »Nitouche». Öfriga teatrar ha haft dramatiska program.

Af konserter gafs en sådan d. 9 okt. af violoncellisten Paulus Bache. D. 20 och 21 konserterade miss Kathleen Parlow med biträde af pianisten mr. Charles Keith. En manskör »Bel Canto» gaf d. 19 konsert med kammarsångaren Helge Nissen och operasångaren Holm som solister. D. 14 och 29 gafs konserter af hr Alex. Heinemann jemte fru Lina Coën, hans ackompanjator. Cecilia-föreningen konserterade d. 25 okt., d. 31 gafs en pianoafton af hr Magnus Linn. Första Paläkonserten, d. 1 nov. hade slavisk musik på programmet med biträde af pianisten Arthur Schattuck. Programmet upptog: 1 uvertyr till »Die verkaufte Braut» af Smetana; 2 Rachmaninoff: Pianokonsert N:o 1, Fissmoll; 3 Tschaiowsky: Symphonie pathétique. D. 7 nov. gafs konsert af den svenske sångaren och lutspelaren Henrik Bolin.

Rättelser.

I Anteros' »Musikbref» N:o 15 förekomma några felaktigheter, som härmed rättas. Sid. 115, sp. 3, r. 6 uppf. bör efter ordet Ilka stå: tyska till bördén; sid. 116, sp. r. 39, 40 uppf. står: teater, läs: kolossala; sp. 2, r. 12 ndfr. står: kolossala, läs: kolossala; sp. 3 r. 17 uppf. står: Clarence, läs: Clarence; r. 4 ndfr. står: under, läs: ungdom; sid. 117, sp. 1, r. 12 ndfr. står: Mallenpan, läs: MacLennan.

Kungl. Musikaliska Akademien. von Beskows stipendium

å 1,800 kronor, hvilket stipendium afser att bereda en ung, förtjänt, omedelad och lofvande tonkonstnär tillfälle till utrikes studieresa under ett års tid, förklarar härmed ledigt.

Ansökningar, innehållande resplan samt åtföljda af frejdebevis och intyg om förmåga att hjälpligen förstå och uttrycka sig på språket i det land, där sökanden afser att hufvudsakligen vistas, jämte de handlingar, hvarmed sökanden önskar styrka sin kompetens, emottagas af Kungl. Musikaliska Akademiens sekreterare, hvilken meddelar vidare upplysningar.

Ansökningstiden utgår den 14 januari 1909 kl. 12 middagen.

Stockholm den 29 Oktober 1908.

KARL SILVERSTOLPE.

Karl Valentin.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

J. G. Malmström
**PIANINON
FLYGLAR**
Göteborg.

A Expeditionen och i musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: *Inträde i skogen* — *Jägaren på lur* — *Fughetta* — *Småstycke* — *Fantasi-Dans* samt sång: *Folkvisa* med svensk och tysk text.

J. LUDV. OLHSSON

STOCKHOLM.

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmnier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs! Hufvuddepôt för Blüthners och Rönischs världsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97. Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården. Frans J. Huss.

OBS! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

Säljes och rekvideras hos *Svensk Musiktidnings Expedition*, Kammakaregatan 6.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3: 20, clothband 4 kr.

Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa piano-skola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.

(Götlands Allehanda).

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Obs! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af Emil Sjögren

tillagnadt fru Valfrid Baxson Lind.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXP.

INNEHÅLL.

Teresa Carreno (med porträtt). — Aino Ackté (med porträtt). — Aubers »Fra »Diavolo» på Stockholms opera-scen. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, samt från våra grannland. — Rättelser. — Annonser.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 28:de årg., — för hvarje musikaliskt hem — utgifves 1908 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I **landsorten** bäst å **posten**.

Obs! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.